

Inleiding op de lezingen:
het verhaal van de bruiloft te Kana,
weerkerend verhaal in deze tijd van het jaar,
een bruiloftslied zingen we erbij, lied 525, een danslied,
zingend kun je de neiging krijgen om
bij elkaar in te steken en mee
te bewegen.
Om iets van het dansachtige
terug te laten komen zingen we het in beurtzang!
Daarna woorden van Paulus over de liefde
die in beweging brengt....

EVANGELIELEZING: Johannes 2:1-11 (Nieuwe Bijbelvertaling 2004)
BRIEFLEZING: Romeinen 12:4-16 (Naardense Bijbel)

OVERDENKING

Even vooraf:

Na de preek zingen we een lied uit ons liedboek
uit de categorie Trouw,
lied 792:

*Kom, God, en schrijf uw eigen naam
als licht over ons uit.*

Het is een lied dat je heel goed in een trouwdienst kunt zingen,
en naar ik vermoed daar ook voor geschreven is...

Maar het kan ook heel goed als lied bij het verhaal van vandaag,
het verhaal van de bruiloft in Kana.

Het is een lied om zegen, een gebed om zegen -
en zo zingen we het op deze morgen:

als een gebed om zegen voor het leven van een ieder van ons, voor ons samenleven,
voor het samenleven als gemeente...

Gemeente van Jezus Christus,

Wat wilt u van me?

Mijn tijd is nog niet gekomen!

Dat

horen we Jezus

in het verhaal van de bruiloft in Kana

zeggen tegen zijn moeder.

Wat wilt u van me?

't Is ook natuurlijk de manier waaróp je het leest.

Maar echt aardig klinkt het niet...

Eerder vanuit de hoogte...

Wat wilt u van me?

(...)

Er is een bruiloft,
een bruiloft in Kana, in Galilea,
en de wijn is op. Of bijna op.
Dat klinkt als een huishoudelijke mededeling,
een opmerking voor
op een boodschappenlijstje,
maar het is wel wat meer:
want wijn
staat voor leven,
is symbool voor sprankelend leven,
voor vreugde, voor feest, voor leven volop...
In profetische visioenen speelt wijn vaak een hoofdrol,
vette spijzen en belegen wijnen,
een manier van spreken die een beeld wil schetsen
van de wereld zoals die is bedoeld, waar vrede is en gerechtigheid,
mensen samen leven met elkaar en
tot hun recht komen.

Daar staat wijn voor...
Wijn is feest...
Wijn is vreugde...

En nu is de wijn op, er is een tekort aan,
Er moet dus echt wat gebeuren.
Zo kan het niet langer...
Een zaak van grote urgentie.
Kijk maar om je heen in onze wereld.

Niet zo gek dus dat de moeder van Jezus het onder zijn aandacht brengt.
Je zou kunnen zeggen dat zij de nood benoemt,
woorden geeft aan de ellende,
aan het tekort en aan de pijn van de mensen en de wereld,
de grijze dagen en het stil verdriet.
De wijn is op.
Het is haar kyriegebed.
Ze roept Jezus op het tekort te zien...
Kyrie eleison...

En dan Jezus' reactie:
wat wilt u van me...
Niet de meest tegemoetkomende reactie,
maar wellicht ook niet de beste vertaling van wat er staat –
denk ik.

Nu is het ook wel een lastig zinnetje om te vertalen.
Dat ontdek je als je een paar bijbelvertalingen naast elkaar legt.
Dat is altijd een boeiende - je zou zelfs kunnen zeggen
oecumenische - activiteit.
Als voorbereiding op de oecumenische dienst van volgende week,
zeg maar...

In de vertaling van '51,
vertrouwd voor veel protestantse oren,
klonk niet 'Wat wilt u van me',
maar zelfs:
vrouw, wat heb ik met u van node?
En dat klinkt bijna als: mens, waar bemoei je je mee.
En zo zegt de bijbel in gewone taal het dan ook:
bemoei u niet met wat ik moet doen,
bemoei je met je eigen zaken dus.
Laat het nou maar aan mij over, vrouw.
Allemaal manieren van spreken
die afstand scheppen -
tussen Jezus en zijn moeder...
Tussen kerst en oud & nieuw klonk dagenlang de Top 2000
op de radio, en daarbij kwam ook dat liedje van Ramses Shaffy voorbij,
met de woorden 'Laat me mijn eigen gang maar gaan'.
Laat me...
Bemoei je niet met wat ik moet doen,
met zo'n zinnetje plopt er een wat puberale Jezus op.

Ik moet zeggen dat ik blijer werd van de Willibrordvertaling van 2012.
Die niet vertaalt 'wat wilt u van me',
maar: 'wat hebben ik en u daarmee van doen, Vrouwe',
wat hebben ik en u van doen (met dat tekort).
Waarin het hoge, respectvolle Vrouwe opvalt,
en ook dat beiden, ik en u,
genoemd worden als personages
die er iets mee moeten -
met dat tekort aan wijn...
Zo klinkt het meer als een woord van verbondenheid:
wij beiden, we moeten daar iets mee,
ik én u, u én ik, we moeten er iets mee -
met dat gebrek aan wijn, dat ontbreken van vreugde.
Letterlijk – in de Griekse grondtekst - staat er zoiets als:
wat aan mij en wat aan jou?
En dat zou je een vraag naar het verbond kunnen noemen,
naar ieders aandeel, naar ieders geven...
Een vraag aan de verbondspartners.
En zo:
een passende vraag voor op een bruiloft.

In het Oude Testament
komt deze vraag o.a. voor in het verhaal van Elia.
De weduwe van Sarepta, of Sarfath, zoals we vroeger zeiden,
vraagt aan de profeet Elia, als haar zoon ernstig ziek is:
'Hoe heb ik het nu met jou, man Gods?'
'Hoe zit 't tussen u en mij, man Gods?'
Ook daar lijkt het een vraag te zijn naar betrouwbaarheid.
Hoe betrouwbaar ben jij?
Kan ik op jou aan? En Elia blijkt betrouwbaar...

En het is mooi om te zien
hoe ook de moeder van Jezus deze vraag oppakt.
Hoe betrouwbaar ben je?
Wat is aan mij en aan jou?
En zij pakt op wat
aan haar is.
Zij gaat aan de slag.
Ze treft voorbereidingen.
Ze stapt op de bedienden, de dienaren, diakenen, af.
En houdt een heel korte preek, de kortste preek in het evangelie:
alles wat hij u zegt,
doe dat.
Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.

En dat is het waar het in de Schriften eigenlijk altijd weer
om gaat: horen en doen.

En wat zegt Jezus dan? Wat vraagt hij om te doen?
Vul de watervaten met water...
En zij hoorden het en deden het:
ze vulden de watervaten tot de rand.

Ergens las ik,
en het is mooi om het daar eens mee te proberen:
zoals wijn vreugde is,
zo is water Tora.
Water is Tora, is de wet, de wegwijzing van de Eeuwige, de geboden, De tien woorden ten leven.

Dat is een mooie gedachte,
want dan wordt er vervolgens Tora geschept,
en als dat gebeurt,
dan kan de wijn weer gaan stromen.

Het goede leven,
het feest van het leven,
het kan weer gaan stromen,
als ons leven tot de rand gevuld wordt met Tora.
Met de verbondswaarden:
heb lief, laat oudere mensen niet zitten,
maak elkaar het leven niet onmogelijk, wees zuinig op de liefde,
zuinig op het leven, pak niet voor jezelf wat van iedereen is,
wees te vertrouwen op je woord, laat elkaar niet in de steek...
Als we die woorden horen en doen, wordt het feest!

(...)

Nog even terug naar
de vraag:
wat aan mij en wat aan jou?

Paulus werkt 't uit met het beeld van het lichaam,
waarin niet alle leden hetzelfde
te doen hebben,
waarin we verschillende genadegaven
hebben ontvangen en hebben te geven aan elkaar,
we elkaar aanvullen en meer dan dat
elkaar nodig hebben...
Ieder geeft een eigen gave om te geven.
Dit is aan mij en dit is aan jou.

Het lijkt zo'n vertrouwd beeld, dat beeld van het lichaam,
je zou bijna kunnen vergeten dat het een revolutionaire lading heeft.
Wat je ontdekt als je met deze blik kijkt
naar onze wereld, naar onze samenleving, met alle
problematieken met mensen overal vandaan die het met elkaar
moeten zien te rooien, niet weten hoe te leven met verschil,
muren optrekken tussen elkaar
en grenzen sluiten of willen sluiten
en oordelen over en weer:
ieder heeft een eigen gave om te geven...
Ieder geeft een eigen gave.
Mensen zien als mensen met mogelijkheden.
Als een andere blik op elk ander...

En telkens geeft Paulus aan dat
als we goed doen en geven,
we dat niet doen om er zelf meer van te worden, groter, geprezen:
wie weggeeft, doe dat in eenvoudigheid,
wie vooraanstaat, in ijver,
wie zich ontfermt, in vrolijkheid.
Eén lichaam: we zijn leden van elkaar!

Natuurlijk kan het in zo'n lichaam – of het nu de gemeente
of de gemeenschap van de samenleving is –
behoorlijk haperen, kraken, schuren, niet
werken zoals je zou willen of zoals het moet...
De wijn kan opraken
en het feest in het water vallen,
kilte kan het overnemen,
kaalheid koning zijn...
Maar elk jaar weer klinkt dit verhaal...
Over leven dat gaat stromen...
Weer gaat stromen...

Het verhaal van Kana wordt
het eerste wonderteken genoemd.
Het eerste teken, er wordt een basaal woord gebruikt, archè,
beginsel, het is een principeverhaal, een scheppingsverhaal, in den beginne...
Het verhaal komt elk jaar weer terug –
aan het begin van elk nieuw jaar,
om er telkens opnieuw nieuw mee te beginnen.

Wat is aan mij en wat is aan jou?
Aan ons is het om telkens weer te horen
naar die kortste preek ooit:
alles wat hij je zeggen zal,
dat moet je doen...
Daar begint het mee, elke keer weer,
zitten aan de bron, horen naar de woorden...
Daar begint de bevrijding.

Kom, God, en schrijf uw eigen naam
als licht over ons uit...
Over ons,
onze gemeenschap,
onze wereld.
Amen.

LIED 792 Kom, God, en schrijf uw eigen naam

*Kom, God, en schrijf uw eigen Naam
als licht over hen uit!
De Naam, die, dag en nacht vooraan,
de hoogste weg wijst om te gaan,
de Naam die liefde luidt!*

*O God, die al uw liefde hecht
aan wie van liefde leeft,
omvat de trouw hier toegezegd.
Dat Gij uw zegen op hen legt
en hun uw vrede geeft!*

*Verlaat niet wat uw hand begon,
o God, ontbreek ons niet!
Verlicht hun dagen als de zon,
Gij, van de liefde zelf de bron,
de adem van ons lied!*

*Laat zonneklaar te lezen zijn
uw beeld, in ons geprent.
Gij komt en schenkt de beste wijn
waar wij elkaar tot zegen zijn,
tot liefde voorbestemd.*